

Bohumil FRANTÁL, Stanislav MARTINÁT

BROWNFIELDS: GEOGRAFICKÁ PERSPEKTIVA

(Editorial for Special Issue)

Bohumil FRANTÁL, Josef KUNC, Eva NOVÁKOVÁ, Petr KLUSÁČEK, Stanislav MARTINÁT, Robert OSMAN

NA POLOZE ZÁLEŽÍ! ZKOUMÁNÍ REGENERACE BROWNFIELDS V PROSTOROVÉM KONTEXTU (PŘÍKLAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, ČESKÁ REPUBLIKA)

Článek se snaží odpovědět na otázku, které lokalizační a specifické faktory mají rozhodující vliv na úspěšnou regeneraci brownfields. S využitím dat za Jihomoravský kraj, autoři analyzují prostorovou a funkční distribuci brownfields, testují souvislost mezi rozvojovým potenciálem obcí a rozmístěním již regenerovaných brownfields a porovnávají strukturu a charakteristiky existujících a regenerovaných brownfields, aby identifikovali signifikantní katalyzátory a bariéry procesu regenerace. Výsledky ukazují, že regenerované brownfields se mnohem častěji nachází v obcích s vyšším rozvojovým potenciálem, který je reprezentován zejména mírou lokální podnikatelské aktivity, periférností (blízkostí k regionálnímu centru a napojením na hlavní silniční síť) a kvalitou lokální infrastruktury. Také se potvrdilo, že velikost brownfields, jejich předchozí industriální využití a existence kontaminace nepředstavují rozhodující bariéry, pokud se nachází v atraktivní lokalitě a nemají komplikované vlastnické vztahy.

Robert KRZYSZTOFIK, Iwona KANTOR-PIETRAGA, Tomasz SPÓRNA
DYNAMICKÝ POHLED NA TYPOLOGII FUNKČNĚ OPUŠTĚNÝCH OBLASTÍ (SOSNOVEC, POLSKO)

Rostoucí počet opuštěných území v zemích střední Evropy je většinou důsledkem funkčních transformací a změn ve struktuře zaměstnanosti. Autoři v článku navrhují specifický přístup, kde je základní kategorií pokus o vytvoření typologie funkčně opuštěných území, která je vztažena k výzkumu a předmětovému rámci humánní geografie. V návrhu své metodologie berou autoři v potaz následující proměnné: (i) diverzifikace managementu a využití prostoru, (ii) čas, (iii) ekonomické funkce a (iv) rámec geografického výzkumu. Smyslem zohlednění těchto proměnných je pokus o popis dynamiky vývoje land use se zvláštním zaměřením na funkčně nevyužívaná území: původní stav – přechodný stav (opuštěné plochy) – současný stav. Typologický popis vzniku a transformace funkčně opuštěných území je prezentován na příkladu města Sosnovec (Polsko).

Jiří NOVOSÁK, Oldřich HÁJEK, Jana NEKOLOVÁ, Pavel BEDNÁŘ
PROSTOROVÝ VZOREC A CHARAKTERISTIKY BROWNFIELDS A NOVĚ VYUŽITÝCH LOKALIT V OSTRAVSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI (ČESKÁ REPUBLIKA)

Cílem článku je analyzovat rozdíly mezi brownfields a nově využitými lokalitami v ostravské metropolitní oblasti. Ekologická zátěž a bývalé funkční využití byly v tomto ohledu identifikovány jako statisticky významné charakteristiky. Současně jsou na bázi využití „když – pak“ rozhodovacích pravidel metody rough množin hodnoceny relace mezi vybranými atributy brownfields a nově využitými lokalitami. V tomto ohledu výzkum potvrdil významnost prostorových aspektů a identifikoval dva základní typy brownfields v modelové oblasti. První typ je reprezentován zemědělskými brownfields v zázemí modelové oblasti, které jsou charakteristické komplikovanou vlastnickou strukturou. Brownfields druhého typu jsou lokalizovány převážně v morfogenetické zóně vnitřního města a jsou charakteristické potenciálními problémy s ekologickými zátěžemi. Kombinace uvedených charakteristik nám umožňuje odlišit brownfields a nově využitá lokality.

Jan SKÁLA, Jarmila ČECHMÁNKOVÁ, Radim VÁCHA, Viera HORVÁTHOVÁ
VYBRANÉ ASPEKTY VZNIKU A MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ ZEMĚDĚLSKÝCH BROWNFIELDS V ČESKÉ REPUBLICE

Problematika dědictví areálů socialistické zemědělské velkovýroby je fenoménem postsocialistických zemí a částečně se vymyká zkušenostem EU15 či USA, které mají dlouholeté a bohaté zkušenosti s nástroji revitalizace lokalit typu brownfield. Článek je zaměřen na problematiku zemědělských brownfields, které jsou důsledkem transformace zemědělství v postsocialistických zemích. Opuštěné

zemědělské areály jsou nejčastějším typem brownfields v České Republice, avšak jejich plošný podíl je mnohem menší, což poukazuje na jejich prostorové uspořádání v krajině. V příspěvku jsou diskutovány vybrané aspekty revitalizace zemědělských brownfields včetně možností financování. Diskutovány jsou geografické, environmentální, historické aspekty existence těchto lokalit na území České republiky v souvislostech potencionálních informačních zdrojů a dále v návaznosti na možnostech financování revitalizace.

Wenjie SUN, Brendon JONES

**VYUŽITÍ VÍCEROZMĚRNÉ PROSTOROVÉ A STATISTICKÉ ANALÝZY PRO HODNOCENÍ
EFEKTU REVITALIZACE BROWNFIELDS NA CENU OKOLNÍCH REZIDENČNÍCH
NEMOVITOSTÍ V OKRESE MILWAUKEE, USA**

Revitalizace brownfields získala v USA podporu jako podstatná součást revitalizace měst. Hodnocení efektů takovýchto projektů je důležité, neboť státní rozpočty se v poslední době stále snižují. Tato studie uvádí pomocí vícerozměrné prostorové a statistické analýzy prostorové změny cen rezidenčních nemovitostí a studuje jejich závislost na projektech revitalizace brownfields různých typů a velikostí realizovaných v jejich blízkosti. Přestože výsledky studie nasvědčují, že revitalizace brownfields v blízkém okolí má na cenu rezidenčních nemovitostí obecně pozitivní vliv, při dvouúrovňové analýze bylo zjištěno, že existují zcela odlišné statistické významnosti závislé na typu revitalizace, který směr tohoto efektu určuje.